

Årsrevisionsprotokollat
til
Børne- og Ungdomsudvalget
vedrørende
Børne- og Ungdomsforvaltningen

Revisionen af regnskab 2008

12. juni 2009

Indholdsfortegnelse

	Side
<u>1. Orientering til udvalget om årsrevisionsprotokollatet</u>	2
<u>2. Indledning</u>	4
<u>3. Basisrevision</u>	6
<u>3.1 Forretningsgange</u>	6
<u>3.2 Årsregnskabet formelle indhold</u>	8
<u>3.3 Balancen, herunder afstemning og specifikation</u>	11
<u>3.4 Bevillingskontrol</u>	20
<u>3.5 Anlæg</u>	23
<u>3.6 Eftersyn af likvide midler</u>	24
<u>3.7 Regnskabs gennemgang</u>	25
<u>4. Andre opgaver</u>	27

1. Orientering til udvalget om årsrevisionsprotokollatet

Revisionsdirektoratet har afsluttet revisionen af Børne- og Ungdomsudvalgets regnskab for 2008.

Resultatet af revisionen er indeholdt i dette årsrevisionsprotokollat for 2008 til Børne- og Ungdomsudvalget.

Protokollatet redegør for resultatet af direktoratets udførte revision ved anvendelsen af følgende 3 rubriceringer:

- Revisionsbemærkninger. Afgives fx ved væsentlige fejl i regnskabet, manglende overholdelse af lovgivning mv. samt ved væsentlig uhensigtsmæssig administration. Supplerende angives normalt revisionens opfattelse af tiltag til overvejelse.
- anbefalinger. Kan fremsættes af direktoratet til hjælp for kommunens overvejelser, når revisionen finder, at det er hensigtsmæssigt med tiltag til forbedring af administrationen.
- Kommentarer. Benyttes normalt, når den udførte revision har givet den opfattelse, at administrationen på de udvalgte områder er tilfredsstillende.

Børne- og Ungdomsudvalget skal i august 2009 træffe en egentlig beslutning om, hvad der skal foretages i anledning af den enkelte revisionsbemærkning og anbefaling fra Revisionsdirektoratet.

Revisionsbemærkninger

1. Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at revisionen af udvalgets balanceposter har vist manglende overholdelse af kommunens regnskabskrav. Det anbefales, at forvaltningens ledelsesmæssige tilsyn tilrettelægges og placeres tidsmæssigt, så fejl fremover kan opdages og rettes inden afslutningen af årsregnskabet. (Der henvises til side 19).
2. Vi skal henstille, at der træffes foranstaltninger til, at budget og bogføring registreres korrekt. (Der henvises til side 22).
3. Revisionsdirektoratet finder det utilfredsstillende, at resultatet af udførte kasseeftersyn og eventuelle iværksatte tiltag i denne anledning ikke er forelagt revisionen. (Der henvises til side 24).
4. Revisionsdirektoratet skal henstille, at det sikres, at distrikt Østerbro gennemgår regnskaberne mv. for de selvejende institutioner. (Der henvises til side 26).

Anbefalinger

1. Revisionsdirektoratet skal anbefale, at anlægsregnskaber aflægges så betids, at reglen om aflæggelse af anlægsregnskab senest 6 måneder efter arbejdets afslutning kan overholdes. (Der henvises til side 23).

2. Indledning

Det reviderede regnskab

Vi har afsluttet revisionen af Børne- og Ungdomsudvalgets årsregnskab for 2008, som har omfattet både et udgiftsbaseret regnskab og et omkostningsbaseret regnskab.

Det udgiftsbaserede regnskab. Drifts-, anlægs- og finansudgifterne udgør netto 7.818 mio. kr.

Det omkostningsbaserede regnskab. I overensstemmelse med kommunens Regnskabscirkulære er der for 2008 ikke udarbejdet en resultatopgørelse for det enkelte udvalg, men alene samlet for Københavns Kommune. Der er alene udarbejdet en balance for hvert udvalg.

Børne- og Ungdomsudvalgets balance viser samlede aktiver på 1.315 mio. kr. og en egenkapital på -1.913 mio. kr.

Den udførte revision

Revisionen er udført dels i årets løb dels i forbindelse med regnskabsafslutningen.

I et brev af 26. januar 2009 anmodede Revisionsdirektoratet samtlige forvaltninger om at redegøre for nogle forhold til brug for forberedelsen af revisionen af Københavns Kommunes årsregnskab for 2008. Forholdene omhandlede følgende basale revisionsområder: Forretningsgange, Årsregnskabet formelle indhold, Balancen herunder afstemning og specifikation, Anlæg, Eftersyn af likvide midler og Regnskabs gennemgang.

Revisionen er foretaget i overensstemmelse med god offentlig revisionskik, jf. Revisionsvedtægten for Københavns Kommune.

Dette indebærer, at det ved revisionen er efterprøvet, om forvaltningens regnskabstal er

rigtige, og om de dispositioner, der er omfattet heraf, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Borgerrepræsentationens beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis (finansiel revision).

Endvidere er det efterprøvet, om udførelsen af Borgerrepræsentationens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde (forvaltningsrevision).

I det følgende redegøres der for den udførte revision og resultatet af revisionen.

3. Basisrevision

3.1 Forretningsgange

a. Københavns Kommunes Kasse- og Regnskabsregulativ fastsætter, at der på Økonomiudvalgets foranstaltning skal udarbejdes supplerende og uddybende rammebilag til regulativet, som indeholder retningslinier for de enkelte økonomiske og administrative områder. Rammebilagene skal opfattes som mindstekrav til kontrolforanstaltninger mv. for de administrative opgaver i kommunen.

Forvaltningerne skal udarbejde og vedligeholde forretningsgangsbeskrivelser under hensyntagen til reglerne i rammebilagene. Samtidig har de ansvaret for at tilrettelægge den økonomiske kontrol i form af forretningsgangsbeskrivelser – herunder at påse at de fastsatte forretningsgangsbeskrivelser og arbejdsbeskrivelser overholdes og vedligeholdes. Forretningsgangsbeskrivelser og væsentlige ændringer sendes til udtalelse i Revisionsdirektoratet inden iværksættelsen.

Revisionsdirektoratet anser forretningsgangsbeskrivelserne for at være af central betydning for forvaltningernes sikring af, at de budget- og regnskabsmæssige opgaver bliver varetaget på en korrekt og hensigtsmæssigt måde.

Opfølgning af revisionen af 2007

b. I årsrevisionsprotokollatet for 2007 fandt Revisionsdirektoratet det beklageligt, at der ikke var udarbejdet forretningsgange på alle de områder, som er obligatorisk i henhold til Kasse og Regnskabsregulativet samt foretaget kontrol af overholdelsen af forretningsgangene.

Børne- og Ungdomsudvalget udvalget meddelte i sin besvarelse af 13. august 2008, at forvaltningen havde haft fokus på, at have forretningsgange for hovedområderne budget, budgetopfølgning og årsregnskab på plads inden udgangen af 2008. Grundet snitfladeafklaring ved overgang til Koncernservice har dette bevirket, at forretningsgange vedrørende disse områder ikke kunne udarbejdes i 2007. Forvaltningen arbejder på, at ved udgangen af 2008 er samtlige forretningsgange på

plads og implementeret.

Det fremgår af Børne- og Ungdomsudvalgets midtvejsopfølgning af 25. februar 2009, at samtlige obligatoriske forretningsgange er udarbejdet og implementeret.

Revisionsdirektoratet har ingen kommentarer til de udarbejdede forretningsgange.

Revisionen af 2008

c. Forvaltningen har som svar på vores brev om revisionen for 2008 oplyst, at ansvaret for at udarbejde forretningsgange ligger hos økonomichefen. Forretningsgangen "Retningslinier for udgifter til repræsentation" er under udarbejdelse i forvaltningen og forventes at blive offentliggjort i april 2009. I 2008 har Børne- og Ungdomsforvaltningen haft stor fokus på, at alle forretningsgange blev udarbejdet og implementeret decentralt. Af kontroller har der især været fokus på forretningsgang nr. 17, afstemning og specifikation af den finansielle balance.

Revisionsdirektoratet har ikke modtaget oplysninger om Børne- og Ungdomsforvaltningens interne kontrol med overholdelsen af forretningsbeskrivelserne.

3.2 Årsregnskabet formelle indhold

Indenrigs- og Socialministeriet har i Budget- og Regnskabssystemet for kommuner fastsat bestemmelser om form og indhold af kommunale årsregnskaber. Økonomiudvalget har den 18. november 2008 godkendt et Regnskabsdirektiv med retningslinier for udvalgenes regnskabsaflæggelse for 2008.

Børne- og Ungdomsudvalget godkendte regnskabet for 2008 på sit møde den 25. marts 2009.

a. Børne- og Ungdomsudvalgets udgiftsbaserede regnskab for 2008 i hovedtal viser i mio. kr. netto – endvidere er oplyst sammenligningstal for 2007:

	Regnskab 2008	Regnskab 2007
Drift	7.674	7.198
Anlæg	147	24
Finansposter	-3	-98
I alt	7.818	7.124

b. Der skal endvidere aflægges et omkostningsbaseret regnskab bestående af en balance, en anlægsnote og en beskrivelse af den anvendte regnskabspraksis.

Balancen for Børne- og Ungdomsudvalget viser for 2008 følgende hovedposter i mio. kr. – endvidere er der oplyst sammenligningstal for 2007:

	Ultimo 2008	Ultimo 2007
Materielle anlægsaktiver	928.767	1.001.793
Immaterielle aktiver	75	331
Finansielle anlægsaktiver	7.719	7.719
Anlægsaktiver i alt	936.561	1.009.843
Omsætningsaktiver	377.985	404.378
Aktiver i alt	1.314.546	1.414.221
Egenkapital	-1.912.645	-3.511.811
Hensatte forpligtelser	2.223.352	4.640.305
Langfristede gældsforpligtelser	15.200	14.157
Kortfristede gældsforpligtelser	987.516	270.701
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita mv.	1.123	869
Passiver i alt	1.314.546	1.414.221

Børne- og Ungdomsudvalgets balance for 2008 sammenlignet med balancen for 2007 giver ikke anledning til særlige kommentarer.

c. Udvalgets regnskab skal indeholde en redegørelse for væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabstal. Ifølge Regnskabscirkulæret skal de enkelte forvaltninger endvidere bidrage med en række økonomioplysninger til Økonomiforvaltningen til brug for Københavns Kommunes samlede regnskab.

Ifølge Budget- og Regnskabssystem for kommuner skal kommunens samlede årsregnskab indeholde følgende oversigter og redegørelser:

- Personaleoversigt.
- Garantier, eventualrettigheder og -forpligtelser.
- Udførelse af opgaver for andre myndigheder.
- Omkostningskalkulationer ved kommunal leverandørvirksomhed af personlig og praktisk bistand.

- Anlægsregnskaber.

Følgende oversigter er påkrævet ifølge Regnskabscirkulæret:

- Deponering og indgåede lejeaftaler.
- Tilskudsmidler.
- Selskabsdeltagelse.
- Låneberettigede udgifter.
- Leasing (operationel).

Revisionen af 2008

d. Vi har påset, at udvalgets regnskab for 2008 er aflagt som foreskrevet i Indenrigs- og Socialministeriets bestemmelser og Københavns Kommunes Regnskabscirkulære. Vi har endvidere stikprøvevist efterprøvet, at forvaltningens supplerende økonomioplysninger til brug for de obligatoriske oversigter til kommunens samlede regnskab og andre oversigter er korrekte og fyldestgørende. Vi har endelig ved stikprøver kontrolleret den talmæssige sammenhæng mellem bogføringen i KØR og regnskabet.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har bekræftet, at saldi på fejlkonti og tilhørende mellemregningskonti vedrørende løn er posteret i 2008-regnskabet til relevante løndriftskonti.

e. Ledelsen har over for os oplyst, at der dem bekendt ikke påhviler andre forpligtelser end de i regnskabet anførte, og at der ikke henstår beløb på balancen, som rettelig burde have været ført i bevillingsregnskabet for 2008. Ledelsen har den 2. marts 2009 afgivet en erklæring herom.

Kommentar

Vi finder, at Børne- og Ungdomsforvaltningens regnskabsaflæggelse er sket i overensstemmelse med de fastsatte bestemmelser.

3.3 Balancen, herunder afstemning og specifikation

a. Balancen indeholder oplysninger om værdien af grunde, bygninger, tekniske anlæg, maskiner, inventar mv. samt om værdien af finansielle aktiver og forpligtelser.

Behandlingen af posterne i balancen har væsentlig betydning for forvaltningens mulighed for at kunne opgøre og specificere sine rettigheder, herunder tilgodehavender samt sine forpligtelser. Endvidere har rigtigheden af balanceposterne både likviditetsmæssig betydning og betydning for rigtigheden af driftsregnskabet og dermed overholdelsen af bevillingerne.

På baggrund af de identificerede problemer med afstemning af kommunens balancekonti i regnskab 2006 og 2007 iværksatte 7-direktørkredsen i februar 2008 en plan, der bl.a. skulle sikre at:

- Ansvar for hver enkelt konto er entydigt placeret.
- Der etableres et kvalitetssikrings- og ledelsesinformationssystem til afstemning af balanceposter på tværs af kommunen.
- Der skabes overblik over eventuelle problematiske forhold i den enkelte forvaltning.

I regnskabscirkulæret for 2008 er det fastsat, at der – senest når det endelige regnskab kan udskrives den 9. februar 2009 – skal foreligge afstemning og specifikation af saldiene på alle balancekonti, jf. Kasse- og Regnskabsregulativets rammebilag "Regnskab i årets løb". Regnskabscirkulæret og et ajourført rammebilag blev godkendt af Økonomiudvalget den 18. november 2008.

I rammebilaget er bl.a. fastsat en række krav til dokumentation samt krav til specifikation på enkeltposter af tilgodehavender og gæld.

Det skal af afstemningsmaterialet fremgå, at der er foretaget en ledelsesmæssig vurdering af materialet.

Dokumentationen for afstemningen skal i forbindelse med årsregnskabsafslutningen fremgå af det tværgående ledelses- og dokumentationssystem vedrørende afstemning af

balancekonti, som er oprettet i kommunens økonomisystem (benævnt afstemningsloggen). Det er ligeledes i rammebilaget bestemt, at dokumentationen for ledelsestilsynet kan fremgå af afstemningsloggen eller opbevares i forvaltningerne, der på forlangende skal kunne udlevere dokumentationen.

b. Omkostningsrelevante konti (OBR)

Disse balancekonti har ikke betydning for kommunens bevillingsregnskab. Kontiene omfatter materielle anlægsaktiver, immaterielle anlægsaktiver, visse omsætningsaktiver og gældsposter samt hensatte forpligtelser.

Koncernservice har til opgave at udforme kommunens omkostningsbaserede regnskab, hvilket tager udgangspunkt i de oplysninger, der er indlagt i KØR's anlægsmodul. De fysiske anlægsaktiver afstemmes til anlægsmodulet og skal kun afstemmes i forbindelse med årsregnskabsafslutningen. Afstemningen foretages af Koncernservice.

Kommunens regnskabscirkulære foreskriver, at det er forvaltningernes ansvar, at KØR's anlægsmodul ved regnskabsafslutningen er ajourført med tilgange (aktiver over 50.000 kr.) og afgang, op- og nedskrivninger, varebeholdninger, leasingbetalinger mv. for 2008. Dette følger af, at forvaltningerne er ansvarlige for indtastning af data i KØR-Anlæg samt for, at de indtastede data er korrekte efter de givne retningslinier.

I Børne- og Ungdomsforvaltningen er denne opgave henlagt til Center for Ressourcestyring.

Det oplyses supplerende i Regnskabscirkulæret, at Revisionsdirektoratet ved revisionen af regnskab 2007 blandt andet tog forbehold i revisionspåtegningen for manglende indregning af nyanskaffede aktiver og dobbeltregistrering af grundværdier. Forvaltningerne skal derfor foretage de nødvendige korrektioner i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2008.

Kommunens "Principper for omkostningsbaserede regnskaber" bestemmer, at forvaltningerne skal tilrettelægge og beskrive detaljerede forretningsgange, der sikrer

overholdelse af Indenrigs- og Socialministeriets regler og kommunens principper for omkostningsbaserede regnskaber med tilhørende vejledninger.

Revisionsdirektoratet har tværgående foretaget opfølgning af de revisionsbemærkninger, som direktoratet afgav i forbindelse med revisionen af kommunens 2007-regnskab.

Resultatet heraf rapporteres i årsrevisionsprotokollatet til Økonomiudvalget.

Opfølgning af revisionen af 2007

c. På trods af, at der forelå afstemte og specificerede finansielle balancekonti, udtalte Revisionsdirektoratet i årsrevisionsprotokollatet for 2007 alvorlig kritik af, at ikke alle finansielle balancekonti var afstemte, at der ikke var foretaget ledelsestilsyn, og at saldiene ikke var specificeret.

Kravene i Kasse- og Regnskabsregulativet herunder Rammebilaget regnskab i årets løb var ikke overholdt. Direktoratet påskønnede, at den nyetablerede forretningsgang Afstemning og specifikation af den finansielle balance var dækkende, herunder at der foretages et ledelsesmæssigt tilsyn med de udarbejdede afstemninger og specifikationer.

Børne- og Ungdomsudvalget henviste i sin besvarelse af 13. august 2008 til, at forvaltningen ultimo 2007 samt i 2008 har haft stor fokus på de finansielle balancekonti og ved opgørelsen til revisionen manglede der afstemning af 907 konti af i alt ca. 8.000 konti. Forvaltningen havde iværksat, at samtlige statuskonti fra og med 2008 afstemmes en gang månedligt. Herudover ville der kvartalsvist blive gennemført ledelsestilsyn og kontrol af 1/3 af samtlige statuskonti og årligt kontrol af særligt risikofyldte konti.

I forbindelse med kommunens samlede gennemgang af samtlige statuskonti er alle konti blevet underlagt et ledelsestilsyn, ligesom samtlige konti er blevet vurderet og kategoriseret.

For at øge kompetencerne decentralt er der endvidere gennemført kursusvirksomhed

for lokale afstemmere, og endvidere kan der på forvaltningens intranet findes vejledninger til afstemningen af typer af konti.

Ifølge Børne- og Ungdomsudvalgets midtvejsopfølgning af 25. februar 2009 har forvaltningen igennem 2008 haft meget stor fokus på afstemning af den finansielle balance, og i forbindelse med KPMG projekter er samtlige statuskonti blevet afstemt og specificeret pr. 31. oktober 2008. Den fokus, som der har været på afstemninger, forventes det, at ved årsafslutningen 2008 er alle konti afstemt i februar 2009.

Herudover har forvaltningen dannet et netværk med deltagelse af de personer, som foretager support og kontrol af de decentrale enheder i distrikterne. Netværket forventes at være meget værdiskabende indenfor afstemninger og regnskabsopgaver.

Revisionen af 2008

d. For de enkelte forvaltninger har revisionen haft til formål at efterprøve værdiansættelsen, tilstedeværelsen og ejendomsretten. De regnskabskrav, der påhviler forvaltningerne, fremgår af retningslinierne i Indenrigs- og Socialministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner, Københavns Kommunes regnskabspraksis, bestemmelser i Kasse- og Regnskabsregulativet og Regnskabscirkulæret.

Ved revisionen af de omkostningsbaserede balanceposter er der taget udgangspunkt i den detaljerede forretningsgangsbeskrivelse, som forvaltningerne skal udarbejde. Posterne er behandlet mere generelt for hele kommunen i kraft af Koncernservice's tværgående afstemningsopgaver.

Formålet med revisionen af de øvrige balanceposter har desuden været at efterprøve, at der ikke var yderligere beløb, der skulle have påvirket bevillingsregnskabet.

Vi har ved stikprøver kontrolleret, at der for balanceposterne foreligger dokumentation for, at de er afstemt/specificeret i overensstemmelse med kommunens øgede regnskabskrav. Endvidere har vi kontrolleret, at der i tilknytning til

afstemningerne/specifikationerne er foretaget de foreskrevne ledelsestilsyn.

Revisionsdirektoratet vil for posterne i udvalgets balance give udtryk for en revisionsmæssig vurdering af, hvorvidt den fremlagte dokumentation giver sikkerhed for, at kommunens regnskabskrav er opfyldt.

e. Børne- og Ungdomsforvaltningen har som svar på vores brev om revisionen for 2008 oplyst, at forvaltningens forretningsgang nr. 17 ikke giver mulighed for at kategorisere en konto som ikke afstemt, hvorfor der ikke foreligger sådanne oplysninger. Det oplyses, at 333 konti eller 7 % af det samlede antal konti på balancen – med en saldo på 52,8 mio. kr. – er afstemt til opfølgning. Der er ingen berigtigelser af disse saldi i regnskab 2008, men kontiene er i gang med at blive gennemgået for denne opfølgning.

f. I det følgende redegøres der for vores konstateringer med udgangspunkt i hovedposterne i udvalgets balance.

Endvidere er der generelt for revisionen af kommunens regnskab taget udgangspunkt i afstemningsloggens oplysninger pr. 20. marts 2009. Herudover er der i forvaltningen indhentet yderligere dokumentation og oplysninger.

Materielle anlægsaktiver – saldo 928.767.000 kr.

- Revisionen viste, at grunde og bygninger fejlagtigt ikke var målt til den offentlige vurdering pr. 1. januar 2004, hvilket i praksis er vurderingen pr. 1. oktober 2003. Endvidere var indregningen i flere tilfælde sket både i regnskabet for Københavns Ejendomme (KE) og i Børne- og Ungdomsforvaltningens regnskab. På vores foranledning vil forvaltningen sammen med KE foretage en fuldstændig gennemgang af indregning og måling af grunde og bygninger.
- Aktiver under udførelse er ikke indregnet i balancen. Revisionsdirektoratet står

uforstående overfor dette under hensyn til, at forvaltningens opgørelse af anlægsregnskaber indeholder udgifter på 10,4 mio. kr. til blandt andet køb af en ejendom på Sundbyvestervej og udgifter på 4,7 mio. kr. til køb af 3 rumlepotter (busser).

Kortfristede tilgodehavender i øvrigt – saldo 362.767.000 kr.

- I flere tilfælde indeholder afstemningsloggen ikke dokumentation til brug for en bedømmelse af posterne.
- I flere tilfælde indeholder afstemningerne ikke de krævede oplysninger om hvad tilgodehavendet vedrører, hvornår det er opstået, årsagen til at det ikke er udlignet, og oplysning om tiltag for inddrivelse af tilgodehavendet. Disse mangler bevirker bl.a., at det er vanskeligt at vurdere, om beløb burde have været bogført i bevillingsregnskabet for 2008.
- Et tilgodehavende indeholder anlægsudgifter på 161.476 kr. burde have været bogført i bevillingsregnskabet.
- I et tilfælde er der ikke overensstemmelse mellem saldoen i afstemningsloggen og bogføringens udvisende på 934.769 kr.
- For tilgodehavender på 63,5 mio. kr. indeholder afstemningsloggen ikke dokumentation form af debtorspecifikation.
- Løndebitorer på i alt 627.111 kr. er ikke beløbsmæssigt specificeret på enkeltposter, og de krævede oplysninger fremgår ikke af afstemningen.
- Et tilgodehavenderne på 415.232 kr. indeholder ældre enkeltposter, og afstemningsloggen indeholder ikke de krævede oplysninger.
- En konto indeholder ifølge afstemningsloggen et tilgodehavende hos Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen på 569.925 kr., som opkræves af Koncern Service. Balancen ikke må indeholde interne mellemværender. Kontoen indeholder endvidere et nettotilgodehavende hos Det Kongelige Opfostringshus på 201.571 kr. for advokatudgifter, ejendomsskatter mv. og en fejlbogføring. Specifikationen indeholder ikke de krævede oplysninger, så baggrunden for og opgørelsen af tilgodehavende kan bedømmes.

Det fremgår af afstemningsloggen, at der er hensat 14,2 mio. kr. til imødegåelse af tab på løndebitorer. Ifølge Indenrigs- og Socialministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner registreres hensatte forpligtelser, der enkeltvis overstiger 100.000 kr. , i det omkostningsbaserede regnskab ved anvendelse af art 0. Den benyttede fremgangsmåde har medført, at bevillingsregnskabet for 2008 fejlagtigt er belastet med 14,2 mio. kr.

Langfristet tilgodehavende – saldo 7.719.000 kr.

- Revisionen viste tilfælde, hvor afstemningsloggen ikke indeholdt dokumentation for kommunens tilgodehavende.

Hensatte forpligtelser – saldo 2.223.352.000 kr.

Balanceposten, der omfatter ikke-forsikringsdækkede forpligtelser vedrørende tjenestemandspension og forpligtelser vedrørende åremålsansatte, revideres samlet for kommunen og konklusionen rapporteres til Økonomiudvalget.

Kortfristet gæld i øvrigt – saldo 987.516.000 kr.

Skyldige feriepenge, der er indeholdt i denne balancepost med 740.784.000 kr, revideres samlet for hele kommunen, og konklusionen rapporteres til Økonomiudvalget.

- I flere tilfælde indeholder afstemningsloggen ikke tilstrækkelige oplysninger til en bedømmelse af saldiene.
- Revisionen viste, at afstemninger for ventende udbetalinger ikke indeholder oplysninger om, at det i forbindelse med afstemningen er vurderet, om saldoen omfatter gamle fakturaer, der skal annulleres eller rettes.
- En konto indeholder depositum i forbindelse med antenneleje, hvori der indgår indbetalinger på 18.838 kr. fra Nørre Gymnasium og 30.508 kr. fra Østre Borgerdyd Gymnasium. Vi finder, at indbetalingerne for deposita burde have været afregnet ved gymnasiernes overgang til selveje.

Likvide beholdninger – saldo 1.276.704.796

I flere tilfælde indeholder afstemningsloggen ikke dokumentation i form af kontoudtog fra pengeinstitut eller kassekladde med opgørelse af beholdningen til bedømmelse af, om de likvide beholdninger er til stede og opgjort korrekt.

- Der er konstateret tilfælde, hvor saldoen på funktion 9.01 omfatter både kontante beholdninger og indeståender i pengeinstitut. Sidstnævnte skal registreres på funktion 9.05.
- I et tilfælde er der i afstemningsloggen oplyst en difference som følge af konteringsfejl i forhold til bogføringens oplysninger om et bankindestående på 130.000 kr., der ifølge forvaltningen (afstemningsloggen) burde have været 0 kr. Uanset disse oplysninger, som fremgår af afstemningsloggen ved afstemningen pr. 31. oktober 2008, er der ikke taget stilling til oplysningerne om konteringsfejl.

g. Ledelsestilsyn

Forvaltningen har som svar på vores brev om revisionen for 2008 oplyst, at indførelsen af afstemningsloggen i Københavns Kommune har bevirket, at afstemningsblanketter ikke skal underskrives af ledelsen, men at ledelsen på de enkelte enheder er pligtige til af forholde sig til afstemningen.

Revisionsdirektoratet har modtaget dokumentation for de udførte ledelsestilsyn.

Sammenfatning

h. Det er Revisionsdirektoratets opfattelse, at der med ledelses- og dokumentationssystemet (afstemningsloggen) er etableret et redskab, der vil kunne medvirke til at styrke arbejdet med forbedring af forvaltningernes afstemning og specifikation af balanceposter. Vi vurderer dog, at der generelt er behov for at fastsætte mere konkrete regnskabskrav til det materielle indhold af afstemninger og specifikationer af balanceposterne. Det vurderes, at dette vil have effekt både for det

konkrete afstemningsarbejde og udførelsen af det efterfølgende ledelsestilsyn.

Revisionen af de omkostningsrelevante dele af balancen har påvist fejl for så vidt angår måling og indregning af posterne i overensstemmelse med kommunens regnskabspraksis. Vi har ikke beregnet den beløbsmæssige virkning af vores konstateringer.

For de finansielle balanceposter har revisionen påvist manglende overholdelse af kommunens regnskabskrav i form af ikke-afstemte konti og mangler for så vidt angår dokumentation af saldi, herunder oplysningskravene vedrørende specifikationen af enkeltposter. Vi har ikke beregnet en eventuel beløbsmæssig påvirkning af bevillingsregnskabet som følge af disse mangler.

Revisionsbemærkning

Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at revisionen af udvalgets balanceposter har vist manglende overholdelse af kommunens regnskabskrav. Det anbefales, at forvaltningens ledelsesmæssige tilsyn tilrettelægges og placeres tidsmæssigt, så fejl fremover kan opdages og rettes inden afslutningen af årsregnskabet.

3.4 Bevillingskontrol

a. Københavns Kommunes bevillingsregler er oplyst i kommunens budget for 2008.

Bevillingsreglerne indeholder:

- Bevillinger og bevillingsniveau.
- Styringsområder og styringsparametre.
- Bevillingsbindinger.
- Tillægsbevillinger.
- Efterregulering.
- Budgetopfølgning.
- Øvrige bevillingsmæssige forhold.

Et væsentligt forhold er, at en bevilling vedtaget af Borgerrepræsentationen er bindende. Dette betyder, at der kun kan afholdes merudgifter (eller oppebæres indtægter), såfremt der er indhentet en tillægsbevilling fra Borgerrepræsentationen

Ifølge Regnskabscirkulæret skal der redegøres for væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabstal samt for væsentlige afvigelser i forhold til budgetforudsætningerne. Som hovedregel skal således forklares:

- Væsentlige beløbsmæssige afvigelse på opgave- og aktivitetsniveau.
- Afvigelser mellem budgetterede og realiserede aktiviteter og ydelser.
- Afvigelser mellem budgetterede og realiserede enhedspriser.
- Afvigelser mellem budgetterede og realiserede mål og resultater (kvantificerbare).

Opfølgning af revisionen af 2007

b. I årsrevisionsprotokollatet for 2007 henstillede Revisionsdirektoratet, at prognosearbejdet blev styrket, så det forventede regnskabsresultat estimeredes bedre. Det henstilledes endvidere, at budget og bogføring registreres korrekt på funktionerne inden for de enkelte bevillinger.

Børne- og Ungdomsudvalget henviste i sin besvarelse af 13. august 2008 til, at udvalget til styrkelse af prognosearbejdet i 2008 havde ansat en controllerassistent, der skal deltage i prognosearbejdet. Herudover var der afholdt kompetenceudvikling af det decentrale niveau for at sikre god økonomistyring både indenfor budgettering og budgetopfølgning.

Børne- og Ungdomsudvalget har i sin midtvejsopfølgning den 25. februar 2008 oplyst, at prognosearbejdet løbende er blevet styrket i 2008. Decentralt kan der dog være forventninger i oktober, som ikke bliver indfriet ved opgørelsen ved årsafslutningen. Endvidere er de decentrale enheder blevet kontaktet ved prognoser for at klarlægge om forventningen reelt passer. Der forventes derfor ikke større afvigelser i 2008 i forhold til prognosearbejdet.

Revisionen af 2008

c. I de specielle bemærkninger til regnskabet for Børne- og Ungdomsudvalget er der redegjort for afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

For de enkelte bevillinger er der følgende afvigelser (mio. kr.):

Bevilling	Nettobevilling	Afvigelse 1)
Efterspørgselsstyrede serviceområder, drift		
Dagtilbud	3.554	6
Dagtilbud – special	88	-5
Fritidshjem og klubber - special	134	0
Undervisning	2.683	12
Specialundervisning	605	9
Sundhed	220	-10
Miljø	14	-6
Efterspørgselsstyrede overførelser	12	-4
Rammestyrede områder, drift		
Dagtilbud	30	-1
Dagtilbud – special	3	-1
Administration	330	2

1) Merudgifter er anført som positivt beløb.

I oversigten er ikke medtaget anlæg og finansposter som følge af de særlige bevillingsregler for disse områder.

Vi har som led i bevillingskontrollen fokuseret på følgende:

- Er der væsentlige beløbsmæssige afvigelser.
- Skulle afvigelsen/erne have været konstateret til brug for ansøgning af tillægsbevilling i Borgerrepræsentationen, jf. oktoberprognosen.
- Er forklaringerne af afvigelserne korrekte og fyldestgørende.

d. Vi har ikke konstateret væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabstal.

Fejlagtig registrering af budget og bogføring

Vi har tidligere henstillet, at budget og bogføring registreres korrekt på funktionerne inden for de enkelte bevillinger.

Det er konstateret, at der også i 2008 er flere uoverensstemmelser mellem budget og bogføring.

Revisionsbemærkning

Vi skal henstille, at der træffes foranstaltninger til, at budget og bogføring registreres korrekt.

3.5 Anlæg

Opfølgning af revisionen for 2007

a. Revisionsdirektoratet fandt det utilfredsstillende, at anlægsregnskaber ikke var fremsendt til revision senest 6 måneder efter afslutningen.

Børne- og Ungdomsudvalget oplyste hertil, at forvaltningens anlægssager regnskabsforklares i al væsentlighed af Københavns Ejendomme. Der blev fremlagt en redegørelse for den aktuelle anvendelse af puljer i 2007 på Børne- og Ungdomsudvalgets møde den 19. december 2007. Revisionsdirektoratet blev kontaktet med henblik på en tilfredsstillende anlægsafrapportering. Fremadrettet tilsikrer forvaltningen, at anlægsregnskaber fremsendes rettidigt.

b. Det fremgår af Københavns Kommunes regnskab, side 251-252, at der i 2008 er afsluttet eller forventes afsluttet 42 anlægsregnskaber med samlede udgifter på 61,6 mio. kr.

Disse anlægsregnskaber er ikke forelagt Revisionsdirektoratet.

Det fremgår af Budget og regnskabshåndbogens afsnit 18, at aflæggelse af særskilt anlægsregnskab skal ske senest 6 måneder efter arbejdets afslutning. Et anlægsregnskab vurderes som afsluttet, når der foreligger en ibrugtagningstilladelse eller bygningen mv. er ibrugtaget. Udvalgene skal i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet for det år, hvori det pågældende anlægsregnskab er afsluttet, redegøre for anlægsarbejdet.

Anbefaling

Revisionsdirektoratet skal anbefale, at anlægsregnskaber aflægges så betids, at reglen om aflæggelse af anlægsregnskab senest 6 måneder efter arbejdets afslutning kan

overholdes.

3.6 Eftersyn af likvide midler

a. Interne uanmeldte eftersyn af Børne- og Ungdomsforvaltningens kasser og andre likvide konti foretages af Koncernservice.

Opfølgning af revisionen af 2007

b. Revisionsdirektoratet anbefalede i årsrevisionsprotokollatet for 2007, at uanset kasseeftersyn udføres af forvaltningen eller Koncernservice, skal der foretages en opsamling af resultater og tiltag vedrørende kasseeftersynene af den centrale regnskabsafdeling.

Børne- og Ungdomsudvalget oplyste i besvarelsen af 13. august 2008, at i forbindelse med overflytning til Koncernservice vil rapportering omkring resultater af kasseeftersyn blive fulgt op, ligesom der bliver iværksat tiltag, således, at de kasser, der eksisterer i forvaltningen, lever op til kravene i Kasse og Regnskabsregulativet.

Børne- og Ungdomsudvalget har i midtvejsopfølgningen den 25. februar 2009 oplyst, at alle kasseeftersyn vil af Koncernservice blive rapporteret til distriktsforvaltninger, der drager omsorg for, at der sker en opfølgning på kasseeftersynet.

Revisionen af 2008

Revisionsdirektoratet har udbedt sig oplysninger om de foretagne kasseeftersyn, men har ikke modtaget materiale herom.

Revisionsbemærkning

Revisionsdirektoratet finder det utilfredsstillende, at resultatet af udførte kasseeftersyn og eventuelle iværksatte tiltag i denne anledning ikke er forelagt revisionen.

3.7 Regnskabs gennemgang

a. Københavns Kommunes Budget- og Regnskabshåndbog omfatter kommunens retningslinier for god tilskudsforvaltning af bl.a. løbende driftstilskud til selvejende institutioner, der aflægger regnskaber, som revideres af institutionernes egne revisorer. Det fremgår af retningslinierne, at forvaltningen en gang årligt bør foretage en vurdering af de erfaringer, der er indhentet i budgetårets løb i forbindelse med den foretagne kontrol samt en gennemgang af institutionernes reviderede regnskaber, revisionsprotokollater/-påtegninger og årsberetninger.

Opfølgning af revisionen af 2007

b. Revisionsdirektoratet anbefalede i årsrevisionsprotokollatet for 2007, at der blev truffet aftale med Det Kongelige Opfostringshus om afviklingen af kommunens tilgodehavende, og der udarbejdedes en refusionsopgørelse for familieskolens drift i 2007. Det blev endvidere anbefalet, at lejeaftalen mellem Familieskolen Hellebæk og Det Kongelige Opfostringshus blev indgået, og at der herefter blev truffet aftale om refusion af kommunens udgifter på 0,9 mio. kr.

Det fremgår af Børne- og Ungdomsudvalget besvarelse af 13. august 2009, at forvaltningen har udarbejdet en indstilling til Børne- og Ungdomsudvalget om afvikling af Det Kongelige Opfostringshus, herunder igangsættelse af afviklingen af kommunens tilgodehavende.

I Børne- og Ungdomsudvalgets midtvejsopfølgning den 25. februar 2009 blev det oplyst, at den erhvervsdrivende fond – DKO – netop er blevet godkendt af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og der pågår forhandlinger om kommunens tilgodehavende samt huslejeafmåling.

Forvaltningen har efterfølgende oplyst, at der er indgået en lejeaftale med fonden, og der foregår forhandlinger om afviklingen af kommunens tilgodehavende.

Revisionen af 2008

c. Forvaltningen har som svar på vores brev om revisionen for 2008 oplyst, at de selvejende institutioner med driftsoverenskomst sender 1. udgave af regnskaberne til distriktsforvaltningerne medio januar. Regnskaberne benyttes til at afstemning og indtastning i KØR, så kommunens regnskab er retvisende.

Herefter sendes regnskabet i den endelige 2. udgave til distriktsforvaltningerne, der gennemgår disse. Gennemgangen af regnskabet er i gang i distriktsforvaltningerne, der vil være afsluttet ultimo marts måned.

Oplysningerne er bilagt en oversigt over bemærkninger til de selvejende regnskaber opdelt på distrikter. Bortset fra distrikt Østerbro er de øvrige distrikter i gang med den 2. gennemgang af regnskaberne.

Revisionsbemærkning

Revisionsdirektoratet skal henstille, at det sikres, at distrikt Østerbro gennemgår regnskaberne mv. for de selvejende institutioner.

4. Andre opgaver

4.1 Revisorerklæringer

Vi har i 2008 afgivet revisorerklæring på følgende regnskabsopgørelser:

- Velfærdsministeriet – Regnskab over projekt "For tidligt fødte børn i dagplejen" for år 2008.
- Statens Musikråd – Musikskolen – Regnskab for driftstilskud år 2007, Musikalsk Grundkursus år 2007.
- Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration – 21 elevopgørelser vedrørende projekt "Etniske minoriteter på højskole".
- Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration – Regnskab for "Projekt Bagland" for år 2007 og 2008.
- Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration – Regnskab for projekt "Ringe i vandet" for år 2008.
- Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration – Regnskab for "Den kreative musik workshop – Et musik- og integrationsprojekt for børn i Mjølnerparken på Nørrebro" for 2007.
- Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration – Regnskab for "Projekt SAFA-Nørrebro" for 2008.
- Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration – Regnskab for "Unge nydanskernes deltagelse i idræts- og foreningslivet: projekt 2006/234-1204" for 2006-2008.
- Forebyggelsesfonden – Regnskab for "Det lille mirakel i Valby" for 2008.
- Undervisningsministeriet – Regnskab for "Tilskud til indkøb af computerudstyr til elever på 3. klassesettrin i finansåret 2007".

REVISIONSDIREKTORATET FOR KØBENHAVNS KOMMUNE

12. juni 2009

Jan Christensen

/Jørgen Henriksen